

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. +370 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

I

Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Aplinkos ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Statinių ir (ar) įrenginių, kurie turi būti griunami vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais, išpirkimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą (toliau – Projektas).

1. Projektu sprendžiama problema ir Projektą rengti paskatinusios priežastys

Projektą rengti paskatinusios priežastys – Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. gegužės 15 d. priimtas Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 22, 23, 29, 32, 34, 35, 37, 40, 41, 43, 45, 47, 55, 56, 64, 66 straipsnių ir VI-1 skyriaus pakeitimo įstatymas Nr. XV-211 (toliau – Žemės įstatymo pakeitimo įstatymas) ir 2025 m. gruodžio 18 d. priimtas Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 2, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 13-1, 15, 22, 23, 29, 30-1, 31, 32, 34, 35, 36-1, 36-2, 37, 39, 40, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir 55 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas Nr. XV-704 (toliau – Žemės įstatymo pakeitimo įstatymas 2).

2. Projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemos sprendimas

Projekto tikslas – reglamentuoti valstybinėje žemėje esančių ir Nekilnojamojo turto registro informacinėje sistemoje įregistruotų statinių ir (ar) įrenginių, kurie vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais turi būti griunami, išpirkimo iš teisėtų jų savininkų tvarką.

Žemės įstatymo pakeitimo įstatyme 2 nustatoma, kad žemės sklypai neformuojami Nekilnojamojo turto registre įregistruotiems statiniams ir (ar) įrenginiams, kurie vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais turi būti griunami, eksploatuoti. Šie statiniai ir (ar) įrenginiai išperkami ir griunami valstybinės žemės patikėtinio, patvirtinusio teritorijų planavimo dokumentą, (išskyrus atvejus, kai pagal pasirašytą teritorijų planavimo dokumento sprendinių įgyvendinimo sutartį šiuos statinius išperka ir nugriauna Teritorijų planavimo įstatyme nurodytas planavimo iniciatorius) lėšomis Vyriausybės nustatyta tvarka, atlyginant jų rinkos vertę, apskaičiuotą taikant Privalomojo turto ir verslo vertinimo įstatyme nustatytą privalomąjį turto arba verslo vertinimą, atsižvelgiant tik į esamą statinių ir įrenginių fizinį nusidėvėjimą pagal statybai naudotų medžiagų ir statybos darbų vertes išpirkimo metu esamomis kainomis. Jeigu pirmiau minėtą teritorijų planavimo dokumentą patvirtina ministras, atsakingas už atitinkamą valdymo sritį, ar Vyriausybė, statiniai ir (ar) įrenginiai išperkami teritorijų planavimo dokumento rengimą organizavusios institucijos lėšomis. Ši nuostata netaikoma, kai vykdoma paėmimo visuomenės poreikiams procedūra, vadovaujantis šiuo įstatymu ar Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymu. Ginčai, kilę statinių išpirkimo proceso metu, sprendžiami teisme supaprastinto

proceso tvarka bendrosios kompetencijos apygardos teisme.

Siekiant įgyvendinti minėtą Žemės įstatymo pakeitimo įstatymo 2 nuostatą, Projekte reglamentuojama valstybinėje žemėje esančių ir Nekilnojamojo turto registro informacinėje sistemoje įregistruotų statinių ir (ar) įrenginių, kurie turi būti griunami vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais (toliau – išperkami statiniai ir (ar) įrenginiai), išpirkimo procedūra, sprendimų dėl išperkamų statinių ir (ar) įrenginių išpirkimo priėmimo tvarka, atlyginimo už išperkamus statinius ir (ar) įrenginius apskaičiavimo, mokėjimo ir šių statinių ir (ar) įrenginių griovimo tvarka.

Žemės įstatymo pakeitimo įstatymo 2 nuostatos, kurios keičia Žemės įstatymo pakeitimo įstatymo nuostatas, susijusias su išperkamais statiniais ir (ar) įrenginiais ir jų išpirkimo tvarka, įsigalioja nuo 2026 m. gegužės 1 d., atsižvelgiant į tai, ši data numatoma kaip Projekto įsigaliojimo data.

3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas, kaštai ir nauda

Priėmus Projektą, bus užtikrintas nuoseklus teisėkūros procesas. Projektui įgyvendinti preliminariai reikalinga 891 809,44 Eur vertės valstybės biudžeto lėšų, kurios apskaičiuotos pagal Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos pateiktus preliminarinius duomenis. Informacija vertinta atsižvelgiant tik į išperkamų statinių ir (ar) įrenginių būklę, pagal griautinų statinių ir (ar) įrenginių statybai naudotų medžiagų (medienos, plytų, stogo dangos, stiklo) kiekius ir jų vertes vertinimo metu esančiomis kainomis.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies punkte nustatyta, kad viena iš savivaldybių savarankiškųjų funkcijų yra savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalių bendrųjų planų ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas. Kai savivaldybė yra valstybinės žemės, ant kurios yra išperkami statiniai ir (ar) įrenginiai, patikėtinė ir yra patvirtinusi teritorijų planavimo dokumentą, kurio sprendiniais išperkami statiniai ir (ar) įrenginiai turi būti griunami (išskyrus atvejus, kai pagal pasirašytą teritorijų planavimo dokumento sprendinių įgyvendinimo sutartį šiuos statinius išperka Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme nurodytas planavimo iniciatorius), ji Projekto nuostatas turės įgyvendinti savo lėšomis. Atsižvelgiant į tai, kad Projektu savivaldybėms naujų funkcijų nepavedama, jos Projekto nuostatas turės įgyvendinti savo lėšomis.

4. Rodikliai, kurie bus stebimi

Stebimų rodiklių nėra.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos¹ nuostatų įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projektu įgyvendinamos šios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos: (*nurodomos programos nuostatos ir punktas ar papunktis, kuriame jos nurodytos*).

☒ Projektas neprieštarauja Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

6. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

☐ Projektu perkeliama (*dėl Direktyvų*) ir (ar) įgyvendinama (*dėl Reglamentų ir Sprendimų*) šios Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos: (*išvardijama*). (*Taip pat nurodomi kiti su Projektu susiję tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, kai jie nėra įgyvendinami.*) Projektas yra įtrauktas į perkeliama ir (ar) įgyvendinamo Europos Sąjungos teisės akto perkėlimo ir įgyvendinimo planą Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS), į kurią įkelta atitikties

¹ [Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa](#), kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

lentelė¹. Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, reikės priimti ...*(išvardijami Lietuvos Respublikos teisės aktai, kuriuos reikės priimti)* (**arba** Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, kitų teisės aktų priimti nereikės).

7. Notifikavimas² Europos Komisijai (pažymimas tinkamas variantas)

- ☒ Projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.
- ☐ Projektas notifikuotinas Europos Komisijai (*nurodoma data*).

8. Pranešimo Europos Komisijai teikimas³ (pažymimas tinkamas variantas)

- ☐ Pranešimas Europos Komisijai teiktinas.
- ☒ Pranešimas Europos Komisijai neteiktinas.

9. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas⁴ (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Atliktas Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas (*pateikiamos nutarimo projekto poveikio vertinimo rezultatų išvados – apibendrinta informacija, kurioje nurodomas numatomo teisinio reguliavimo tikslas, galimas teigiamas ir (ar) neigiamas Projekto poveikis kiekvienu vertinimo aspektu, kur įmanoma, pagrįstas atliktais skaičiavimais; jeigu atliekamas Projekto poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimas⁵, kokybiškai ir (ar) kiekybiškai įvertinamas ir aprašomas galimas poveikis aplinkai ir klimato kaitai⁶; dėl poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimo konsultuoja Aplinkos apsaugos agentūra⁷*).

☒ Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte (*Lietuvos Respublikos Seimui teiktinų įstatymų ar kitų Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų projektų poveikio vertinimo rezultatai pateikiami aiškinamajame rašte vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo statuto 135 straipsnyje nustatytais reikalavimais*).

10. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios (pažymimas tinkamas variantas)

- ☒ Projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.
- ☐ Projektui įtraukti į teisės sistemą reikės priimti šiuos teisės aktus: (*išvardijama*).
- ☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte (*kai teikiamas įstatymo projektas*).

¹ [Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių](#), patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“, 7 priedas.

² [Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklės](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

³ [Pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo tvarkos aprašas](#), patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1389 „Dėl pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo“.

⁴ [Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktas.

⁵ [Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 17¹ ir 35 punktai.

⁶ [Teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai \(*ex ante*\) vertinimo tvarkos aprašas](#), patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. D1-57 „Dėl Teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai (*ex ante*) vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁷ <https://aaa.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/teisekuros-poveikio-vertinimas/>

11. Informacija apie sąvokų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka (pažymimas tinkamas variantas)

- ☒ Projekte naujų sąvokų nėra.
- ☐ Projekte vartojamos sąvokos aprobuotos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.
- ☐ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte (*kai teikiamas įstatymo projektas*).

12. Kita reikalinga informacija

Projekte neregamentuojamas asmens duomenų naudojimas.

13. Konsultavimasis su visuomene¹ interneto svetainėje epilietis.lrv.lt (pažymimas tinkamas variantas)

- ☐ Projektas viešosioms konsultacijoms skelbtas interneto svetainėje epilietis.lrv.lt, kur pastabas ir pasiūlymus nuo 202.. m. ... d. iki 202.. m. ... d. galėjo teikti visi suinteresuoti asmenys.
- ☒ Projekto skelbti viešosioms konsultacijoms interneto svetainėje epilietis.lrv.lt neplanuojama.

14. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis ir suinteresuotais asmenimis

Projektas per Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinę sistemą (toliau – TAIS) (TAIS Nr. 25-11243(2)) teiktas derinti Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos notarų rūmams, Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos (toliau – Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija), Nacionalinei žemės tarnybai prie Aplinkos ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba), Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybai prie Finansų ministerijos (toliau – Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnyba), valstybės įmonei Registrų centrui, Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos (toliau – Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba), Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, Vyriausybės atstovų įstaigai, Teisėjų tarybai, Lietuvos statybininkų asociacijai, Vilniaus miesto savivaldybės administracijai.

Išvados gautos iš Finansų ministerijos, Teisingumo ministerijos, Žemės ūkio ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Susisiekimo ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Lietuvos notarų rūmų, Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos, Nacionalinės žemės tarnybos, Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos, valstybės įmonės Registrų centro, Teisėjų tarybos, Lietuvos statybininkų asociacijos, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos.

Į daugumą Finansų ministerijos, Teisingumo ministerijos, Žemės ūkio ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Susisiekimo ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Lietuvos notarų rūmų, Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos, Nacionalinės žemės tarnybos, Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos, valstybės įmonės Registrų centro, Teisėjų tarybos, Lietuvos statybininkų asociacijos, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos pateiktų pastabų ir pasiūlymų atsižvelgta.

Specialiųjų tyrimų tarnyba pateikė 2025 m. liepos 11 d. antikorupcinio vertinimo išvadą Nr. 4-01-6446 „Dėl Vyriausybės nutarimo projekto (TAIS Nr. 25-11243)“, kuri buvo įgyvendinta atsižvelgiant į joje pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija pastabų išvadose nepateikė.

¹ <https://epilietis.lrv.lt/lt/>.

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (darbo tvarka informavo, kad pastabų neturi), Vyriausybės atstovų įstaiga per nustatytą terminą išvadų nepateikė.

Su Susisiekimo ministerija, Nacionaline žemės tarnyba, Teisėjų taryba Projektas suderintas darbo tvarka.

Projektas per TAIS teiktas Vyriausybei (TAIS Nr. 25-11243(3)), patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2026 m. balandžio 17 d. išvadoje Nr. NV-965 pateiktas pastabas ir suderintas darbo tvarka. Projektas apsvarstytas 2026 m. balandžio 28 d. tarpinstituciniame pasitarime ir patikslintas pagal Teisingumo ministerijos jame pateiktas pastabas.

Papildomai informuojame, kad Projektu tvirtinamo Statinių ir (ar) įrenginių, kurie turi būti griaujami vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais, išpirkimo tvarkos aprašo 14 punkte reglamentuojama kreipimosi į teismą dėl leidimų išpirkti statinius ir įrenginius tvarka. Vadovaujantis Žemės įstatymo 9 straipsnio 25 dalies 1 punktu ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 442 straipsnio 1 dalies 14 punktu, teismo leidimai išduodami supaprastinto proceso tvarka.

15. Projekto rengėjai

Projektą parengė Aplinkos ministerijos Žemės ir teritorijų planavimo politikos grupės (vyresnioji patarėja, vykdanči Žemės ir teritorijų planavimo politikos grupės vadovo funkcijas, – Algė Staniūnaitė-Tonkich, tel. +370 695 17 731, el. p. alge.staniunaite-tonkich@am.lt, vyresnioji patarėja – Erika Giedraitienė, tel. +370 696 75 865, el. p. erika.giedraitiene@am.lt) patarėja Jurgita Gricė (tel. +370 686 07538, el. p. jurgita.grice@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 6 lapai.
2. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 6 lapai.

Aplinkos ministras

Kastytis Žuromskas